

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА НАСІННЄВА ІНСПЕКЦІЯ

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК

**СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ –
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР НАСІННЄЗНАВСТВА ТА СОРТОВИВЧЕННЯ**

МЕТОДИКА
проведення апробації сортових
посівів зернових культур

Одеса – Київ
2009

Методика проведення апробації сортових посівів зернових культур, 2009. – 32 с.

Дану методику розроблено на виконання Наказу Мінагрополітики України від 22 жовтня 2008 р. № 685 у рамках заходів, спрямованих на приєднання України до насінневих програм ОЕСР.

Методика уточнює порядок проведення польового інспектування насінницьких посівів, зазначений в "Інструкції з апробації сортових посівів зернових, зернобобових, круп'яних, олійних, прядивних культур, багаторічних і однорічних кормових трав" (2003), у частині зернових та круп'яних культур (крім кукурудзи та сорго). Зміни внесені з урахуванням передового вітчизняного й зарубіжного досвіду насінництва, а також нормативних вимог, зазначених у:

1) Насінницьких схемах ОЕСР:

- *OECD scheme for the varietal certification of cereal seed moving in international trade*);
- *OECD schemes for the varietal certification of seed moving in international trade. Guidelines for control plot test and field inspection of seed crops*;

2) Директиві Євросоюзу L0402–EN (*Council directive on the marketing of cereal seed*);

3) проекті нової редакції Закону України "Про насіння і садивний матеріал";

4) проектах ДСТУ:

- "Насіння зернових, зернобобових та круп'яних культур. Сортові та посівні якості";

- "Насінницькі посіви зернових, зернобобових та круп'яних культур. Вимоги до інспектування";

- "Насіння зернових колосових культур. Метод ґрунтового контролю сортової чистоти"

Ця методика вводиться у дію на перехідний період, до запровадження нових національних стандартів, що регламентують проведення польового інспектування насінницьких посівів. Викладені нормативні положення є обов'язковими для використання усіма суб'єктами насінництва в Україні за проведення апробації сортових посівів зернових культур.

Розробники:

Селекційно-генетичний інститут – НЦНС: Соколов В.М., Вишневецький В.В., Кіндрок М.О., Чайка В.Г., Маматов М.О., Слюсаренко О.К., Вишневецька А.М., Павлюченко С.О.

Міністерство аграрної політики України: Мельник С.І., Демидов О.А., Пісковий М.Б.

Українська академія аграрних наук: Гаврилук М.М., Трепет В.А., Рубель В.А.

Українська державна насіннева інспекція: Чмирь С.М., Храпійчук Н.М.

Розглянуто та схвалено:

Науково-технічною радою Мінагрополітики (протокол № 3 від 17 березня 2009 р.)

Рекомендовано до друку:

Рішенням ТК 110 «Насіння сільськогосподарських культур» (протокол №6 від 03.06.2009)

Погоджено:

*Міністерство аграрної політики України
Українська академія аграрних наук
Українська державна насіннева інспекція*

**© Селекційно-генетичний інститут –
Національний центр насіннєзнавства
та сортовивчення, 2009**

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Ця методика поширюється на насінницькі посіви м'якої і твердої пшениці, ячменю, жита, тритикале, вівса, рису, проса, гречки та установлює вимоги до проведення польової апробації насінницьких посівів за показниками сортової чистоти (типовості), вмістом видової та сортової домішки, засміченості бур'янами, ураженості хворобами, ушкодженості (заселеності) шкідниками.

2 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Апробація сортових посівів – комплекс заходів зі встановлення рівня сортової чистоти (типовості) насінницьких посівів за сортовирізняльними ознаками, а також визначання ступеню їх засміченості іншими рослинами, ураженості рослин основної культури хворобами та ушкодженості (заселеності) шкідниками.

Попереднє обстеження – встановлення ідентичності сорту та візуальне оцінювання загального стану насінницького посіву, ступеня його засміченості та ураженості рослин шкідливими організмами, що передує офіційній апробації.

Сортові вирізняльні ознаки – характерні морфологічні ознаки рослин та їх генеративних і вегетативних органів, зазначені в офіційному описі сорту, за якими встановлюють ідентичність та чистоту сорту (гібриду).

Пробна ділянка – частина посіву, на якій оцінюють рослини на сортову ідентичність та чистоту (типовість), засмічення іншими рослинами, ураження хворобами та ушкодження (заселення) шкідниками.

Журнал апробації – документ визначеної форми, куди заносять первинні дані результатів польової апробації сортового посіву.

Державний інспектор – офіційна особа, призначена для проведення польової апробації насінницьких посівів.

3 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1 Метою польової апробації сортових посівів зернових культур є визначання їх придатності для використання урожаю на насінницькі цілі.

3.2 Здійснення комплексу заходів, пов'язаних з апробацією насінницьких посівів у суб'єктів насінництва відбувається згідно з Порядком, затвердженим Наказом Мінагрополітики України №463 від 3 липня 2009 р. [1] та чинними нормативними документами.

3.3 Апробації підлягають посіви усіх категорій насіння зернових культур занесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні [2].

3.4 В насінництві зернових культур прийнято такі категорії насіння:

добазове насіння (ДН) – насіння первинних ланок насінництва (насінневі розсадники випробування потомств, розсадники розмноження), призначене для отримання базового насіння;

базове насіння (БН) – насіння супереліти та еліти сортів (ліній, популяцій), а також гібридів, що є батьківськими формами для інших (складних) гібридів, призначене для отримання сертифікованого насіння;

сертифіковане насіння (СН) – насіння першої (СН₁), другої (СН₂) та наступних генерацій (СН_н) (починаючи з третьої) сортів, а також насіння першого покоління гібридів (F₁), отримане з ділянок гібридизації.

3.5 Апробацію сортових посівів (незалежно від категорії), насіння з яких призначено для реалізації, здійснюють державні інспектори з насінництва із залученням (за необхідності) авторів сортів чи представників установ-оригіраторів, а також спеціалістів із захисту рослин та карантинної інспекції.

3.6 Посіви вищих генерацій добазового насіння, не призначеного для реалізації за межі установ-оригіраторів сортів та мережі їх дослідних господарств, а також розсадники розмноження сортів, що проходять державне сортовипробування, апробують внутрішньовідомчо відповідальними співробітниками НДУ із залученням (за потребою) держінспектора з насінництва.

3.7 Посіви, засіяні розсадником випробування нового незареєстрованого сорту, з моменту внесення сорту до Держреєстру [2] апробують як базове насіння заявленої генерації (супереліта, еліта).

3.8 Посіви для отримання сертифікованого насіння, призначеного для сівби на товарні цілі, можуть бути офіційно заапробовані позаштатними інспекторами, нагляд за роботою яких здійснюють державні інспектори з насінництва.

3.9 З метою більш швидкого поширення сорту у виробництво та виходячи з господарсько-економічної доцільності спрощення схеми розмноження насіння, допускається апробувати посів на заявлену генерацію, навіть якщо він засіяний більш високою генерацією, що передує заявленій.

Наприклад, якщо в господарстві існує достатньо великий запас насіння розсадника розмноження другого року, а потреба в супереліті цього сорту в поточному році незначна (знижений попит або очікуване перевиробництво згідно з планом), то виробник має право заявити до апробації поряд з посівом супереліти даного сорту також посів еліти. При цьому для сівби обох генерацій буде використано насіння розсадника розмноження другого року.

3.10 Інспектування посівів проводять у два етапи: попереднє та власне апробація.

4 ПОПЕРЕДНЄ ІНСПЕКТУВАННЯ

4.1 У ході попередньої інспекторської перевірки уточнюють відомості, представлені виробником насіння при поданні заяви на проведення апробації. Кожен заявлений посів обстежують у натурі для встановлення ідентичності сорту, меж посіву, просторової ізоляції та розмежування посівів, забур'яненості та наявності в посіві шкідливих організмів і важковідокремлюваної (за очищення насіння) домішки.

Нормативні вимоги щодо розміщення насінницьких посівів, їх розмежування та просторової ізоляції наведено у відповідному розділі (пп. 7.1-7.3).

4.2 За перевірки документів на висіяне насіння (атестати, свідоцтва та ін.), дані звіряють з етикетками від паковань (мішків, контейнерів). При цьому звертають увагу на походження насіння та законність його отримання. Також вивчають історію полів і розміщення на них сільськогосподарських культур у часі та просторі (принаймні за три попередні роки).

Інспектор має право вимагати від виробника представити оригінали ліцензійних угод з власником сортів на право виробництва насіння, а також матеріали, що підтверджують здійснення необхідних заходів, передбачених насінницькою технологією.

4.3 Ідентифікуючи сорт безпосередньо у полі досліджують не менше 100 рослин, відібраних (без вибору) з різних місць посіву, і порівнюють їх за сортовирізняльними ознаками з офіційним описом сорту (батьківського компоненту).

Офіційні описи сортів, занесених до Держреєстру[2], публікуються Держслужбою з охорони прав на сорти рослин в щорічних каталогах. В них відображені основні та додаткові сортові ознаки рослин, встановлені в результаті сортовивчення.

4.4 Виявлені у ході попередньої перевірки недоліки відображають у акті, на основі якого роблять відповідний припис та встановлюють термін усунення. Якщо зауваження інспектора враховано та вчасно здійснено всі заходи з усунення недоліків, посів вважається придатним для польової апробації. При цьому виконані роботи повинні бути оформленні відповідними актами.

Наприклад, якщо на посіві було проведено сортові та видові прополювання, а також заходи щодо захисту рослин від шкідливих організмів, обов'язковим є перевірка відповідних актів.

5 ПІДГОТОВКА ДО ПРОВЕДЕННЯ АПРОБАЦІЇ

5.1 Якщо за результатами попереднього обстеження насінницький посів підлягає польовій апробації, визначають розміри та кількість пробних ділянок і порядок розміщення їх у посіві.

5.2 Ділянки розміщують без вибору (випадково), але таким чином, щоб вони як можна повніше охоплювали усю площу посіву. Відступ від країв посіву в глибину повинен бути не меншим, ніж ширина захвату збирального агрегату.

При виборі місць розміщення пробних ділянок рекомендується попередньо помічати їх довгими вішками (1,5-2,0 м), які для відмітності можна спорядити кольоровими стрічками або прапорами.

5.3 Розмір та параметри пробної ділянки повинні бути не меншими, ніж 20 м² і такими, що забезпечують як найзручніше оцінювання рослин.

Для зручності оцінювання рослин рекомендуються такі розміри: довжина 10 м, ширина 2 м. При таких параметрах, обходячи ділянку за периметром, існує доступ практично до кожного її місця.

5.4 Кількість пробних ділянок на апробованому посіві повинна бути не менше 10-ти, якщо його гранична площа не перевищує 50 гектарів. На кожні наступні повні чи неповні 10 гектарів, що перевищують цю площу, додатково виділяють одну пробну ділянку.

Наприклад, якщо площа посіву становить 48 га – достатнім є 10 ділянок. Якщо ж посів за площею перевищує 50 га, то при 51-60 га – оцінювання проводять вже на 11-ти ділянках, при 61-70 – на 12-ти, при 71-80 – на 13-ти і т.д.

5.5 Для посівів, насіння з яких призначено для реалізації на міжнародному ринку, гранична площа не повинна перевищувати 10 гектарів. Якщо посів перевищує цю площу, його ділять на частини (до 10 га), кожну з яких апробують окремо.

5.6 За апробації посівів з виробництва сертифікованого насіння допускається зменшення кількості пробних ділянок удвічі.

5.7 Якщо посів розміщено по різних попередниках чи на ґрунтах з різним явно вираженим ступенем родючості, його відповідно розбивають на окремі частини, кожна з яких апробують окремо. Це також стосується посівів рису, розміщених на ділянках, що в попередні роки були засіяні різними сортами.

6 ТЕХНІКА ПРОВЕДЕННЯ АПРОБАЦІЇ

6.1 Апробацію посівів проводять у фазу розвитку рослин, під час якої найповніше проявляються основні сортові вирізняльні ознаки, а саме:

- пшениця, жито, тритикале, ячмінь, овес, рис – у *восковій стиглості* – початку повної стиглості зерна;
- проса – з появою забарвлення квіткових плівок;
- гречка – за побуріння нижніх плодів.

Типовість насінницьких посівів сортів-популяцій гречки за сортовирізняльними ознаками не встановлюють, підтверджуючи її документами на висіяне насіння та етикетками від паковань.

6.2 За оцінювання рослин на ділянках використовують офіційний опис сорту (гібриду чи його батьківських компонентів), а також результати ґрунтового контролю насіння, яким засіяно даний посів (якщо такі дані існують).

6.3 Проводячи оцінювання рослин, кожна пробну ділянку ретельно оглядають і підраховують окремо продуктивні стебла:

- а) інших сортів та різновидів основної культури;
- б) інших видів культурних рослин, насіння яких важко відокремлюється за очищення;
- в) бур'янів, насіння яких важко відокремлюється від насіння основної культури за очищення;
- г) основної культури, уражених хворобами;
- д) основної культури, ушкоджених (заселених) шкідниками.

6.4 Для встановлення загальної кількості продуктивних стебел на пробній ділянці на одному погонному метрі рядка (типового для ділянки) обраховують їх кількість, враховуючи крім основної культури важковідокремлювану домішку.

6.5 До культурних рослин, насіння яких важко відокремлюється (за очищення), відносять:

- у пшениці – *ячмінь, жито, тритикале, гречка (в ярій пшениці)*;
- в ячмені – *пшениця, тритикале, овес*;
- у вівсі – *ячмінь, тритикале, жито*;
- у тритикале – *пшениця, жито, ячмінь*.

6.5 До бур'янів, насіння яких важко відокремлюється, відносять:

- у пшениці – *софору китниковидну і товстоплідну, головачку сірійську, гречку татарську, вівсюг*;
- у вівсі – *вівсюг і триходезму сиву*;
- в ячмені – *вівсюг, софору товстоплідну, триходезму сиву*;
- у просі – *мишій сизий, стоголовник, гумай, просо рисове і крупноплідне, просо куряче, комеліну, гірчак рожевий, геліотрон волосяноплідний, березку польову, вязіль різнокольоровий*;
- у тритикале – *софору китниковидну, головачку сірійську, гречку татарську*.

6.7 До карантинних бур'янів згідно з останнім Переліком... (додаток А) відносять:

- відсутні на території України – *амброзія багаторічна та трироздільна, бузинник пазушний, паслін каролінський, лінійнолистий, та триквітковий, соняшник каліфорнійський та віїчастий, стриги (всі види)*;
- обмежено розповсюджені на території України – *амброзія полинолиста, гірчак рожевий, паслін колючий, повитиці (всі види), сорго алепське (гумай), ценхрус якірцевий*.

6.8 Отруйними бур'янами в посівах зернових є *геліотроп пухнастоплідний та триходесма сива* (додаток А).

6.9 До найбільш шкідливих та злісних бур'янів (додаток А) відноситься частина важковідокремлюваних, а також: *будяк польовий та щетинистий, в'язель строкатий, гірчак березковидний та пенсільванський, іпомея ямчаста та плющеподібна, мишій зелений та сизий, молочай лозяний, монохорія, куряче просо, підмаренник чіпкий, пирій повзучий, райманія розсічена, сить бульбоносна, череда волосиста та двічіпирчаста, хрінниця крупковидна.*

6.10 Серед хвороб зернових культур облік ведуть тільки по тих, що передаються насінням. До таких відносять:

- у жита й тритикале – *сажка летюча, стеблова і тверда, ріжки злаків, альтернаріоз, склеротиноз, септоріоз, фузаріоз, чорний зародок;*

- у пшениці – *сажка карликова, летюча, стеблова і тверда, ріжки злаків, альтернаріоз, бактеріоз базальний та чорний, пшенична нематода, септоріоз, фузаріоз, чорний зародок;*

- в ячменю – *сажка летюча, кам'яна і несправжня, ріжки злаків, септоріоз, фузаріоз, гелмінтоспоріоз;*

- у рисі – *сажка листовата та чорна, альтернаріоз, гелмінтоспоріоз, диплодіоз, перикуляріоз, фузаріоз;*

- у вівсі – *сажка летюча і тверда, септоріоз, фузаріоз;*

- у гречці – *переноспороз;*

- у просі – *сажка звичайна.*

6.11 Найбільш поширеними шкідниками, що завдають шкоди посівам зернових культур є *клоп шкідлива черепашка, трипси, хлібні жуки, хрущаки, точильники, попелиці, злакові мухи, інші дорослі шкідники та їх личинки.*

При визначанні видового складу бур'янів, хвороб та шкідників користуються довідковими матеріалами (визначники, атласи та ін.).

6.12 Результати оцінювання та підрахунків на кожній пробній ділянці заносять у Журнал апробації сортового посіву (додаток Б).

7 НОРМАТИВНІ ВИМОГИ

7.1 Інтервал часу та умови за розміщення на одному полі зернових культур одного виду, а також інших культур, що важко відокремлюються за очищення насіння, повинні гарантувати відсутність засмічення посівів основної культури падалицею попередньої.

7.2 Норми просторової ізоляції посівів повинні відповідати вимогам, зазначеним у таблиці 1.

Таблиця 1

Граничні норми просторової ізоляції за розміщення насінницьких посівів зернових культур, що перехресно запилюються

Культура		Категорія насіння, що виробляється	Мінімальна відстань	
			м	від посівів
Тритикале		ДН, БН	50	жита і тритикале
		СН	20	
Жито	сорти	ДН, БН	300	
		СН	250	
	гібриди	ДН, БН	*1000/600	
		СН	500	
Гречка		ДН, БН	300	гречки
		СН	200	

**3 використанням ЦЧС / без використання ЦЧС*

7.3 Розмежування посівів культур, для яких просторова ізоляція непередбачена, повинно гарантувати недопустимість випадкового їх засмічення під час проведення технологічних операцій з догляду та збирання врожаю. Так, розмежування посівів (в т.ч. в межах однієї культури, сорту, генерації) повинні становити не менше, ніж 1 м між сортами та 0,5 м – між генераціями одного сорту.

7.4 Перед збиранням посівів краї полів, де за сівби здійснювалися розвороти посівних агрегатів, повинні бути обкошені. Зібраний урожай при цьому не придатний на насінницькі цілі.

7.5 Сортова чистота (типовість) посівів повинна відповідати нормам, зазначеним у таблиці 2.

Таблиця 2

Нормативи сортової чистоти насінницьких посівів зернових культур, %

Культура	Категорія та генерація вирощуваного насіння				
	ДН	БН	СН		
			СН ₁	СН ₂	СН _Н
Пшениця, ячмінь, овес, просо	99,9		99,7	99,0	98,0
Рис	99,9		99,7	99,0	-
Тритикале	99,8	99,7	99,0	98,0	97,0

7.6 Для перехреснозапильних сортів жита та тритикале кількість продуктивних стебел, що є нетиповим для даного сорту, не повинна перевищувати:

- одне на 30 м² посіву, призначеного для отримання добазового та базового насіння;
- одне на 10 м² посіву, призначеного для отримання сертифікованого насіння.

7.7 У посівах жита з виробництва:

- базового насіння батьківських ліній (для простого гібриду або синтетичного сорту) кількість чітко виявленої сортової домішки має бути не більшою, аніж одна на 30 м²;
- сертифікованого насіння гібридних сортів кількість нетипової сортової домішки має бути не більшою, ніж одна на 10 м².

7.8 Насінницькі посіви гібридних сортів пшениці, ячменю, вівса та рису повинні мати такі мінімальні стандарти сортової чистоти (типовості):

- добазове та базове насіння (батьківські лінії) – 99,9%;
- сертифіковане насіння – 99,7%.

7.9 Сортові якості сортів гібридного походження повинні бути підтверджені результатами ґрунтового пост-контролю, які мають бути не нижчими, ніж 90%. Але, якщо такі дані відсутні, високі сортові показники можуть бути гарантовані за:

- дотримання вимог щодо просторової ізоляції та попередника;
- досягнення сприятливих умов запилення;
- високого рівня чоловічої стерильності материнських рослин та сортових якостей батьківських компонентів в цілому.

7.10 За апробації посівів, призначених для отримання насіння гібридних сортів, перед перевіркою типовості батьківських компонентів повинна бути впевненість, що не було випадкового змішування рядків чоловічої та материнської форм.

7.11 При використанні чоловічої стерильності (ЦЧС) не допускається наявність чоловічих рослин у рядках материнської форми. Це не стосується посівів гібридного жита, де чоловічі та жіночі компоненти згідно зі схемою висіяні разом в одному рядку.

7.12 Ступінь ураження рослин хворобами повинен бути як найменшим. Ураженість посівів різними видами сажкових хвороб у добазовому насінні не допускається, а в базовому та сертифікованому – не повинна перевищувати нормативів, зазначених у таблиці 3.

Таблиця 3

Допустимі норми ураженості насінницьких посівів сажковими хворобами, %, не більше

Культура	Вид сажки	Категорія вирощуваного насіння	
		БН	СН
Жито	стеблова і тверда (у сумі)	не допускається	0,3
Овес	летюча і тверда (у сумі)	0,1	
Просо	звичайна		
Пшениця	летюча	не допускається	0,1
	тверда		
Тритікале	летюча і тверда (у сумі)	0,1	0,3
Ячмінь	летюча		
	кам'яна	не допускається	

Посіви дефіцитних сортів, на яких зареєстроване наднормативне ураження рослин твердою сажкою, допускається не вибраковувати, а зібраний з них урожай складувати окремо з наступним обов'язковим протруюванням високоефективними препаратами. Якщо в результаті фітопатологічної експертизи рівень зараженості протруєного насіння відповідатиме встановленим нормам, держнасінінспекцією може бути прийнято рішення щодо придатності таких партій на насінницькі цілі зі збереженням вихідних категорій.

7.13 Засміченість посівів важковідокремлюваними бур'янами та культурними рослинами (у сумі) не повинна перевищувати 0,1% в базовому й базовому насінні та 1,0% – у сертифікованому.

Посіви рису, засмічені важковідокремлюваними бур'янами, не вибраковують, а урожай з них очищують і складують окремо, про що в акті апробації роблять відповідну відмітку.

7.14 Вміст червонозерних форм в насінницьких посівах базового насіння рису не допускається, а в посівах базового насіння він не повинен перевищувати 0,05%, у першій генерації сертифікованого насіння – 0,1%, у другій генерації – 1,0%.

8 ОПРАЦЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

8.1 Результати оцінювання, отримані за проведення апробації посіву, заносять до журналу. Розрахунки ведуть за середніми значеннями показників (\bar{x}), які вираховують за формулою:

$$\bar{x} = \frac{\Sigma}{n}$$

де Σ – сумарні дані кожного з показників на всіх контрольних ділянках, шт.;

n – загальна кількість контрольних ділянок, шт.;

8.2 Кількість продуктивних стебел на пробній ділянці (P) в шт. визначають за формулою:

$$P = \frac{S \times M}{W} \times 100$$

де S – площа пробної ділянки, м²;

M – середня кількість продуктивних стебел на одному погонному метрі рядка, шт.;

W – ширина міжряддя, см.

8.3 Кількість продуктивних стебел основного сорту (R) в шт. встановлюють за формулою:

$$R = P - a - \bar{b}$$

де a – кількість продуктивних стебел основної культури, що є нетиповими для даного сорту, шт.;

\bar{b} – кількість стебел важковідокремлюваних культурних рослин, шт.;

8.4 Сортову чистоту (типовість) посіву в % визначають за формулою:

$$A = 100 - \frac{a}{P - \bar{b}} \times 100$$

8.5 Засміченість посіву важковідокремлюваними культурними рослинами у % визначають за формулою:

$$B = \frac{\bar{b}}{P} \times 100$$

8.6 Засміченість посіву важковідокремлюваними бур'янами у % визначають за формулою:

$$B = \frac{b}{P + b} \times 100$$

де b – кількість важковідокремлюваних бур'янів, шт.

8.7 Ураженість посіву хворобами у % визначають за формулою:

$$Г = \frac{z}{P - \bar{b}} \times 100$$

де z – кількість уражених рослин основної культури, шт.

8.8 Ушкодженість (заселеність) посіву шкідниками у % визначають за формулою:

$$Д = \frac{\partial}{P - \bar{b}} \times 100$$

де ∂ – кількість пошкоджених (заселених) шкідниками рослин основної культури, шт.

Приклади обрахунку показників, встановлених у результаті апробації, наведено у додатку В.

9 ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АПРОБАЦІЇ

9.1 Залежно від результатів польової апробації сортового посіву (після обрахунків показників) складають такі документи:

- акт апробації (додаток Г) – якщо посів за всіма показниками визнано придатним на насіннєві цілі;
- акт вибракування (додаток Д) – якщо посів визнано не придатним на насіннєві цілі (за будь з якої причини) і підлягає вибракуванню.

Приклад заповнення акту апробації наведено у додатку Е.

9.2 Допускається складання єдиного акту, якщо за проведення апробації в одному господарстві встановлено однорідність сортових якостей та інших показників у межах одного й того ж сорту і генерації:

- посівів сертифікованого насіння призначеного для сівби на товарні цілі;
- у випадку поділу посіву на окремі частини (п.5.7).

При цьому в акті апробації відображають середньозважені показники (X), які обчислюють за формулою:

$$X = \frac{X_1 \times S_1 + X_2 \times S_2 + \dots + X_n \times S_n}{S_1 + S_2 + \dots + S_n} \times 100$$

де $X_1, X_2 \dots X_n$ – значення показників окремих посівів;

$S_1, S_2 \dots S_n$ – площі окремих посівів.

10 ЗАХОДИ

10.1 Посів вибраковують з числа насінницьких, якщо за попередньої перевірки встановлено:

- грубі порушення ведення насінницької документації та факти фальсифікації;
- недотримання вимог щодо розміщення (попередник, просторова ізоляція, розмежування);
- неможливість ідентифікації сорту;
- наднормативну ураженість інфекційними хворобами, сильну пошкодженість шкідниками та забур'яненість;
- наявність карантинних об'єктів.

10.2 Посів вибраковують, якщо за результатами польової апробації виявлено:

- невідповідність сортової чистоти (типовості) зазначеним вимогам;
- наднормативну ураженість рослин інфекційними хворобами, сильну пошкодженість шкідниками, високу засміченість важковідокремлюваними бур'янами та культурними рослинами.

Вибракувані посіви реєструють як сортові. Урожай з них використовують на товарні або інші цілі. Форма акту реєстрації посіву наведено у додатку Є

Додаток А

ПЕРЕЛІК БУР'ЯНІВ, ЯКІ ЗАСМІЧУЮТЬ ПОСІВИ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

А.1 Карантинні

<i>Назва об'єкту мовами</i>	
<i>українською</i>	<i>латинською</i>

Відсутні на території України

Амброзія багаторічна	Ambrosia psilostachya D.C.
Амброзія трироздільна	Ambrosia trifida L.
Бузинник пазушний (іва багаторічна)	Iva axillaris Pursh.
Паслін каролінський	Solanum carolinense L.
Паслін лінійнолистий	Solanum elaeagnifolium L.
Паслін триквітковий	Solanum triflorum Nutt.
Соняшник каліфорнійський	Helianthus californicus D.C.
Соняшник війчастий	Helianthus ciliaris D.C.
Стриги (всі види)	Striga spp.

Обмежено розповсюджені на території України

Амброзія полинолиста	Ambrosia artemisiifolia L.
Гірчак рожевий (повзучий)	Acroptilon repens (L.) D.C.
Паслін колючий	Solanum rostratum Dunal.
Повитиці (всі види)	Cuscuta spp.
Сорго алепське (гумай)	Sorghum halepense (L.) Pers.
Ценхрус якірцевий (малоквітковий)	Cenchrus pauciflorus Benth. (tribuloides L.)

А.2 Отруйні

Геліотроп пухнастоплідний	Heliotropium Lasiocarpum F. et. M.
Триходесма сива	Trichodesma incanum (B.G.E.) D.C.

А.3 Злісні, найбільш шкідливі та важковідокремлювані

<i>Назва об'єкту мовами</i>	
<i>українською</i>	<i>латинською</i>
Березка польова	<i>Convolvulus arvensis</i> D.
Будяк (осот) польовий	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.
Будяк (осот) щетинистий	<i>Cirsium setosum</i> M.B.
Вівсюги (всі види)	<i>Avena</i> spp.
В'язель строкатий	<i>Coronilla varia</i> L.
Гірчак пенсільванський	<i>Polygonum pensilvanicum</i> L.
Гірчак березковидний (гречка витка березковидна)	<i>Polygonum convolvulus</i> L.
Іпомея ямчаста	<i>Ipomea lacunosa</i> L.
Іпомея плющеподібна	<i>Ipomea hederacea</i> (L.) Jacq.
Мишій зелений	<i>Setaria viridis</i> P.B.
Мишій сизий	<i>Setaria glauca</i> P.B.
Молочай лозяний	<i>Euphorbia virgata</i> W.K.
Монохорія	<i>Monohoria Korsakowii</i>
Пелюшка	<i>Pisum arvense</i> L.
Півняче (куряче) просо (плоскуха звичайна)	<i>Echinochloa crus galli</i> (L.) R. et. Sch.
Підмаренник чіпкий	<i>Galium aparine</i> L.
Пирій повзучий	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski
Райманія розсічена	<i>Raimania laciniata</i> Rose
Сить бульбоносна	<i>Cyperus rotundus</i> L.
Софора лисохвістна	<i>Sophora alopecuroides</i> L.
Софора товстоплідна	<i>Sophora nachycarpa</i> C.A.M.
Череда волосиста	<i>Bidens pilosa</i> L.
Череда двічіпірчаста	<i>Bidens bipinnata</i> L.
Хрінниця крупковидна	<i>Lepidium draba</i> L.

Додаток Б

ФОРМА ЖУРНАЛУ АПРОБАЦІЇ НАСІННИЦЬКОГО ПОСІВУ

ЖУРНАЛ апробації насінницького посіву " _____ " _____ 20__ р.

Господарство (установа) _____
назва

адреса

Державний інспектор: _____
місце роботи, прізвище, ініціали

Культура _____ Сорт _____ Різновид _____

Категорія насіння _____ Генерація _____

Попередник _____ Поле № _____ Відділок № _____ Площа _____ га

Просторова ізоляція (розмежування) від інших посівів _____
дотримано / не дотримано

Загальний стан посіву _____
задовільний / незадовільний

I. Первинні дані польової апробації посіву

№ пробної ділянки	Кількість продуктивних стебел				Рослини, що важко відокремлюються за очищення насіння				Ураження основної культури хворобами		Ушкодження (заселення) основної культури шкідниками	
	на погонному метрі рядка, шт.	на ділянці, шт.	інших сортів та різновидів основної культури, шт.		культурні		бур'яни					
			назва	шт.	назва	шт.	назва	шт.	назва	шт.	назва	шт.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
...												
n												
Σ												
\bar{x}												

II. Результати польової апробації насінницького посіву

1. Сортова чистота (типовість) _____ %
2. Засміченість посіву важковідокремлюваними культурними рослинами (назва, %) _____

3. Засміченість посіву важковідокремлюваними бур'янами (назва, %) _____

4. Ураження рослин основної культури хворобами (назва, %) _____

5. Ушкодження (заселення) рослин основної культури шкідниками (назва, %) _____

III. Висновок

За сортовою чистотою, засміченістю важковідокремлюваними рослинами, ураженістю хворобами, ушкодженістю (заселеністю) шкідниками посів _____

культура, сорт, категорія, генерація

_____ вимогам чинних нормативних документів

відповідає / не відповідає

Державний інспектор

підпис

прізвище, ініціали

Представник виробника насіння

підпис

прізвище, ініціали

Додаток В

ПРИКЛАДИ ЗАПИСІВ, ОБРАХУНКІВ ТА СКЛАДАННЯ АКТІВ

У результаті перевірки насінницької документації, попереднього обстеження посівів та встановлення ідентичності сорту у насінницькому господарстві ДПДГ «Перемога» (назву господарства, його адресу та інші дані наведено умовно) посів базового насіння (супереліта) озимої м'якої пшениці сорту Поліська 90 площею 25 га визнано придатним для польової апробації. Завчасно на ньому в різних місцях районним державним інспектором з насінництва виділено 10 пробних ділянок площею по 20 м² кожна.

Під час проведення апробації (у присутності агронома господарства) на кожній ділянці обстежено рослини, проведено підрахунки продуктивних стебел і зроблено відповідні обчислення. Дані занесено до журналу апробації (перша сторінка):

ЖУРНАЛ апробації насінницького посіву " 09 " липня 2009 р.

Господарство (установа) ДПДГ «Перемога»
назва
с. Федорівка, Іванівського р-ну, Житомирської обл.
адреса
Державний інспектор: начальник Іванівської райдержнасінінспекції Петренко І.В.
місце роботи, прізвище, ініціали
Культура озима м'яка пшениця Сорт Поліська 90 Різновид еритроспермум
Категорія насіння базове насіння Генерація супереліта
Попередник чорний пар Поле № 3 Відділок № 1 Площа 25 га
Просторова ізоляція (розмежування) від інших посівів дотримано
дотримано / не дотримано
Загальний стан посіву задовільний
задовільний / незадовільний

І. Первинні дані польової апробації насінницького посіву

№ пробної ділянки	Кількість рослин (стебел, суцвіть)				Рослини, що важко відокремлюються за очищення насіння				Ураження основної культури хворобами		Ушкодження (заселення) основної культури шкідниками	
	на погонно-му метрі рядка, шт.	всього на ділянці, шт.	інших сортів та різновидів основної культури, шт.		культурні		бур'яни					
			назва	шт.	назва	шт.	назва	шт.	назва	шт.	назва	шт.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	65		лютесц.	9			вівсюг	13	фузаріоз	10		
2	68		лютесц.	8							клоп	10
3	70			-	ячмінь	5			фузаріоз	15	клоп	12
4	65		лютесц.	10			вівсюг	5			клоп	9
5	66		лютесц.	5	ячмінь	4	вівсюг	9	фузаріоз	10		
6	59		лютесц.	11					фузаріоз	11	клоп	6
7	67		лютесц.	9			вівсюг	8			клоп	8
8	71		лютесц.	8	ячмінь	3			фузаріоз	6		
9	65		лютесц.	5	ячмінь	4	вівсюг	4	фузаріоз	7	клоп	11
10	64		лютесц.	7	ячмінь	3	вівсюг	10	фузаріоз	9	клоп	15
Σ	660		лютесц.	72	ячмінь	19	вівсюг	49	фузаріоз	68	клоп	71
\bar{X}	66	8800	лютесц.	7	ячмінь	2	вівсюг	5	фузаріоз	7	клоп	7

Після обліку продуктивних стебел на одному погонному метрі рядка кожної пробної ділянки (графа 2), встановлюють їх кількість на ділянці. Якщо площі ділянок однакові (наприклад, 20 м^2), немає необхідності окремо обраховувати загальну кількість стебел на кожній з них (графа 3). При цьому для визначення середніх значень показників (\bar{x}) достатньо суму (Σ) графа 2 розділити на загальну кількість виділених ділянок (n).

Наприклад, якщо загальна сума обрахунків стебел на погонному метрі рядка усіх 10-ти ділянок становить 660 шт., то відповідно їх середня кількість на ділянці складатиме:

$$\bar{x} = \frac{\Sigma}{n} = \frac{660}{10} = 66 \text{ шт.}$$

Далі, знаючи середню площу ділянок (S) та ширину міжрядь в посіві (W), встановлюють середню кількість стебел на ділянці:

$$P = \frac{S \times M}{W} \times 100 = \frac{20 \times 66}{15} \times 100 = 8800 \text{ шт.}$$

Таким же чином проводять обчислення по кожному з показників (графи 5, 7, 9, 11, 13).

Для визначання сортової чистоти посіву необхідно встановити кількість продуктивних стебел основного сорту. При цьому від середньої кількості обстежених стебел (P) віднімають середні значення сортової (a) та видової (b) домішок, що є нетиповими для даного сорту. Обчислення здійснюють за формулою:

$$R = P - a - b = 8800 - 7 - 2 = 8791 \text{ шт.}$$

Потім, за формулами визначають:

а) сортову чистоту посіву:

$$A = 100 - \frac{a}{P - b} \times 100 = 100 - \frac{7}{8800 - 2} \times 100 = 99,9 \%;$$

б) засміченість посіву пшениці озимим ячменем:

$$B = \frac{b}{P} \times 100 = \frac{2}{8800} \times 100 = 0,02\%;$$

в) засміченість посіву вівсюгом:

$$B = \frac{e}{P + e} \times 100 = \frac{5}{8800 + 5} \times 100 = 0,06\%$$

г) ураженість рослин пшениці фузаріозом колосу:

$$G = \frac{z}{P - b} \times 100 = \frac{7}{8800 - 2} \times 100 = 0,08\%$$

г) заселеність рослин пшениці клопом шкідливою черепашкою:

$$D = \frac{d}{P - b} \times 100 = \frac{7}{8800 - 2} \times 100 = 0,08\%$$

Отримані результати заносять на другу сторінку журналу і використовують при оформленні акту апробації даного сортового посіву. Тут же роблять висновок про відповідність посіву заявленій категорії (генерації).

II. Результати польової апробації насінницького посіву

1. Сортова чистота (типовість) 99,9%
2. Засміченість посіву важковідокремлюваними культурними рослинами (назва, %) _____
озимий ячмінь – 0,02%
3. Засміченість посіву важковідокремлюваними бур'янами (назва, %) _____
вівсюг – 0,06%
4. Ураження рослин основної культури хворобами (назва, %) _____
фузаріоз колосу – 0,08%
5. Ушкодження (заселення) рослин основної культури шкідниками (назва, %) _____
клоп шкідлива черепашка – 0,08%

III. Висновок

За сортовою чистотою, засміченістю важковідокремлюваними рослинами, ураженістю хворобами, ушкодженістю (заселеністю) шкідниками посів базового насіння (супереліта) озимої м'якої пшениці сорту Поліська 90 культура, сорт, категорія, генерація _____
відповідає вимогам чинних нормативних документів
відповідає / не відповідає

Державний інспектор

_____ Петренко І.В.
підпис прізвище, ініціали

Представник виробника насіння

_____ Іваненко С.П.
підпис прізвище, ініціали

Додаток Г

ФОРМА АКТУ АПРОБАЦІЇ

АКТ № _____

апробації сортового посіву

" _____ " _____ 200__ р.

Державним інспектором з насінництва _____

прізвище, ініціали, посада

у присутності представника господарства _____

прізвище, ініціали, посада

проведено апробацію сортового посіву _____

культура

сорт

для отримання насіння _____

назва генерації

що належить _____

повна назва суб'єкту насінництва

район, область

I. Основні відомості про сорт (гібрид)

1. Назва _____, ботанічний різновид _____

2. Вихідне насіння було отримано в _____ році від _____

назва установи / господарства

за документом _____ № _____

назва (атестат / свідоцтво)

дата

_____ сортова чистота _____ % у кількості _____

генерація

кг / ц / т

II. Апробацією встановлено

1. Посів розміщений _____ № _____

назва сівозміни

№ поля _____, № відділку _____, № ділянки _____, площа _____ га

2. Посів, що апробується, засіяно _____ насінням

власним / придбаним

3. Сортіві якості висіяного насіння: _____

назва категорії

назва генерації

сортова чистота (типовість) _____ % _____

наявність та склад сортової домішки, %

за документом _____ № _____

назва (атестат / свідоцтво)

дата

наявність ліцензійної угоди (для господарств, які атестовані та мають паспорт на використання насіння)

назва, номер, дата, термін дії

4. Попередник посіву _____

5. Просторова ізоляція від інших культур і сортів (для перехреснозапильних культур і твердої

пшениці) _____ і становить _____ м

дотримана / не дотримана

6. На даному посіві проведено такі агротехнічні та специфічні насінницькі заходи:

удобрення _____

вид, назви добрив, дози

передпосівна обробка насіння _____

вид, назви препаратів, дози, строки

захист посівів _____

вид, назви препаратів, дози, строки

7. Фаза розвитку рослин у момент апробації _____

8. Аналіз рослин (колосся, волотей, бобів, насінин) _____

Кількість оглянутих стебел			Сортова домішка				Домішка важковідокремлюваних культур			
Усього	у т.ч. даного сорту		назва	кількість всього		назва	кількість всього			
	шт.	%		шт.	%		шт.	%		

Засміченість бур'янами					Пошкодженість шкідниками та ураженість хворобами						
Важковідокремлюваними			карантинними і злісними		хворобами						
Назва	усього		назва	усього		назва	усього		назва	усього	
	шт.	%		шт.	%		шт.	%		шт.	%

а) качанів кукурудзи основного типу _____ шт. _____ %, інших типів _____ шт. _____ %, ксенійних зерен на 100 качанів основного типу _____ шт.

б) типовість (для перехреснозапильних культур) _____ %

в) панцерність соняшнику _____ %

г) алкалоїдність люпину (гірких насінин) _____ %

д) інші показники _____

назви і вміст, %

III. Висновки державного інспектора з насінництва

1. За результатами апробації сортового посіву _____

сорт

його визнано таким, що відповідає категорії _____

назва

генерації _____

назва

2. Зауваження та пропозиції інспектора з насінництва _____

Державний інспектор з насінництва _____

підпис

прізвище, ініціали

Представник господарства _____

підпис

прізвище, ініціали

ГАРАНТІЙНЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

З висновками, зауваженнями та пропозиціями державного інспектора з насінництва ознайомлений. Збереження сортових якостей насіння від збирання врожаю до сівби (реалізації) гарантую. Зобов'язуюсь забезпечити збирання насінневого посіву, очищення, сушіння й сортування насіння, його закладання на зберігання, своєчасну підготовку до сівби й реалізації окремо від урожаю товарних посівів.

Керівник _____

назва суб'єкту насінництва

підпис

прізвище, ініціали

М.П.

" _____ " _____ 200__ р.

Додаток Д

АКТ № _____ бракування насінницького посіву " _____ " _____ 20__ р.

Державним інспектором з насінництва _____
 _____ прізвище, ім'я, по-батькові, посада
 у присутності представника господарства-виробника _____
 _____ прізвище, ім'я, по-батькові, посада
 визнано непридатним для насінневих цілей і вибраковано посів _____
 _____ культура
 сорт, гібрид, лінія _____ ,
 _____ назва
 що належить _____
 _____ назва господарства, іншого суб'єкту насінництва

район, область
 площа посіву _____ га поле № _____ ділянка № _____ бригада № _____ відділення № _____
 Просторова ізоляція від посівів: а) інших сортів (гібридів) даної культури _____ м;
 б) цього ж сорту (гібриду), але нижчих сортових якостей _____ м

Результати аналізу рослин (стебел, суцвіть, насінин)

Основна культура			Сортова домішка*				Домішка важковідокремлюваних культур			
усього	у тому числі даного сорту		назва і кількість		усього		назва і кількість		усього	
	шт.	%			шт.	%			шт.	%

*- для олійних культур, що виходять за межі даного сорту (гібриду)

Засміченість бур'янами							Ураженість хворобами і шкідниками							
важковідільними			карантинними і злісними											
назва і кількість	усього		назва і кількість		усього									
	шт.	%			шт.	%	назва	шт.	%	назва	шт.	%		

а) типовість перехреснозапильних культур _____ %;
 б) ксенійних зерен на 100 качанів кукурудзи основного типу _____ шт.;
 в) панцерність соняшнику _____ %;
 г) біохімічні показники _____
 _____ алкалоїдність люпину, еруковість, глюкозинолатність ріпаку і суріпиці та ін. (вміст)
 д) інші показники _____

Результати обстежень на якість видалення волотей, кошиків і повноту стерильності

№ обстеження	Форма	Дата обстеження	Кількість перевічених рослин	Виявлено материнських рослин				Підпис	
				квітучими качанами		фертильними кошиками або волотями		інспектора	представника господарства
				шт.	%	шт.	%		
I	Стерильна								
	Фертильна								
	У середньому								
II	Стерильна								
	Фертильна								
	У середньому								
III	Стерильна								
	Фертильна								
	У середньому								

Висновки комісії

Посів вибракувано по причині _____

Рекомендації

Державний інспектор:

_____ підпис

_____ прізвище, ініціали

Представник господарства

_____ підпис

_____ прізвище, ініціали

Керівник _____

назва установи, господарства

М.П.

_____ підпис

_____ прізвище, ініціали

" _____ " _____ 20__ р.

Додаток Е

АКТ № 13
апробації сортового посіву
" 12 " липня 2009 р.

Державним інспектором з насінництва Петренком І.В. – нач. Іванівської райдержнасінінспекції
прізвище, ініціали, посада
у присутності представника господарства Іваненка С.П. – гол. агронома ДПДГ «Перемога»
прізвище, ініціали, посада
проведено апробацію сортового посіву озимої м'якої пшениці Поліська 90
культура сорт
для отримання насіння супереліти
назва генерації
що належить Державному підприємству «Дослідне господарство Перемога»
повна назва суб'єкту насінництва
Іванівського району, Київської області
район, область

I. Основні відомості про сорт (гібрид)

1. Назва Поліська 90, ботанічний різновид еритроспермум
2. Вихідне насіння було отримано в 2007 році від Інституту землеробства УААН
назва установи / господарства

за документом атестат на насіння № 132/1 28.08.2007
назва (атестат / свідоцтво) дата
розсадник розмноження першого року сортова чистота 99,9 % у кількості 5,5 ц
генерація кг / ц / т

II. Апробацією встановлено

1. Посів розміщений польова сівозміна № 1
назва сівозміни
№ поля 3, № відділку 1, № ділянки _____, площа 25 га
2. Посів, що апробується, засіяно власним насінням
власним / придбаним
3. Сортіві якості висіяного насіння: оригінальне насіння розсадник розмноження другого року
назва категорії назва генерації
сортова чистота (типовість) 99,9 % лютесценс – 0,1%
наявність та склад сортової домішки, %
за документом атестат на насіння № 25/3 05.09.2008
назва (атестат / свідоцтво) дата

наявність ліцензійної угоди (для господарств, які атестовані та мають паспорт на використання насіння)
ЛД-15 від 14.02.2008, дійсний до 01.05.2010
назва, номер, дата, термін дії

4. Попередник посіву чорний пар
5. Просторова ізоляція від інших культур і сортів (для перехреснозапильних культур і твердої пшениці) дотримана і становить _____ м
дотримана / не дотримана
6. На даному посіві проведено такі агротехнічні та специфічні насінницькі заходи:
удобрення припосівне – нітроамофоска (200 кг/га), підживлення – аміачна селітра (100 кг/га)
вид, назви добрив, дози
передпосівна обробка насіння протруювання – лямардор (200 мл/т) перед сівбою
вид, назви препаратів, дози, строки
захист посівів обприскування – гранстар (15г/га) + фалькон (0,6л/га) до виходу в трубку
вид, назви препаратів, дози, строки
обприскування – фалькон (0,6л/га) + фастак (0,1л/га) у фазу молочної стиглості

7. Фаза розвитку рослин у момент апробації початок повної стиглості зерна

8. Аналіз рослин (колосся, волотей, бобів, насінин)

Кількість оглянутих стебел			Сортова домішка				Домішка важковідокремлюваних культур			
Усього	у т.ч. даного сорту		назва	кількість всього		назва	кількість всього			
	шт.	%		шт.	%		шт.	%		
8800	8791	99,9	лютесценс	7	0,1	озимий ячмінь	2	0,02		

Засміченість бур'янами					Пошкодженість шкідниками та ураженість хворобами						
Важковідокремлюваними			карантинними і злісними		хворобами						
Назва	усього		назва	усього		назва	усього		назва	усього	
	шт.	%		шт.	%		шт.	%		шт.	%
вівсюг	5	0,06	не виявлено		клоп черепашка	7	0,08	фузаріоз	7	0,08	

а) качанів кукурудзи основного типу _____ шт. _____ %, інших типів _____ шт. _____ %, ксенійних зерен на 100 качанів основного типу _____ шт.

б) типовість (для перехреснозапильних культур) _____ %

в) панцерність соняшнику _____ %

г) алкалоїдність люпину (гірких насінин) _____ %

д) інші показники _____

назви і вміст, %

III. Висновки державного інспектора з насінництва

1. За результатами апробації сортового посіву _____

Поліська 90

сорт

його визнано таким, що відповідає категорії _____

базове насіння

назва

генерації _____

супереліта

назва

2. Зауваження та пропозиції інспектора з насінництва _____

Не допускати механічного засмічення

під час збирання врожаю, його транспортування, очищення, сортування і пакування

Державний інспектор з насінництва _____

підпис

Пертенко І.В.

прізвище, ініціали

Представник господарства _____

підпис

Іваненко С.П.

прізвище, ініціали

ГАРАНТІЙНЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

З висновками, зауваженнями та пропозиціями державного інспектора з насінництва ознайомлений. Збереження сортових якостей насіння від збирання врожаю до сівби (реалізації) гарантую. Зобов'язуюсь забезпечити збирання насінневого посіву, очищення, сушіння й сортування насіння, його закладання на зберігання, своєчасну підготовку до сівби й реалізації окремо від урожаю товарних посівів.

Керівник _____

ДПДГ «Перемога»

назва суб'єкту насінництва

підпис

Сидоренко В.І.

прізвище, ініціали

М.П.

" 15 " липня 2009 р.

Додаток Є

ФОРМА АКТУ РЕЄСТРАЦІЇ СОРТОВОГО ПОСІВУ

АКТ № _____
реєстрації сортового (гібридного) посіву
" _____ " _____ 20__ р.

Агрономом _____
прізвище, ім'я, по-батькові

місце роботи (назва насінницького господарства, іншого суб'єкту насінництва)

проведено реєстрацію сортового посіву _____
культура

сорт, гібрид, лінія _____,
назва

що належить _____
назва господарства, іншого суб'єкту насінництва

площа посіву _____ га поле № _____ район, область
ділянка № _____ бригада № _____ відділення № _____

Посів засіяний насінням, отриманим від _____
власного посіву або іншого суб'єкту насінництва (назва)

сортова чистота (типовість) _____ % згідно з _____
назва, № і дата документу

Висновок

У результаті обстеження та перевірки сортових документів встановлено, що на даному посіві висіяне насіння _____
культура сорт, гібрид

За оцінкою рослин посів відповідає назві сорту (гібриду), вказаному в документі на висіяне насіння

Керівник господарства

М.П.

" _____ " _____ 20__ р.

Агроном

_____ підпис

_____ прізвище, ініціали

_____ підпис

_____ прізвище, ініціали

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Порядок здійснення організації та контролю за проведенням апробації сортових посівів. Затверджений Наказом Мінагрополітики України від 03 липня 2009 р. №463.
2. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні. (Видання щорічне)
3. Державний реєстр виробників насіння і садивного матеріалу. (Видання щорічне)
4. Закон України "Про насіння і садивний матеріал" від 26.12.02, № 411-IV.
5. Інструкція з апробації сортових посівів зернових, зернобобових, кукурудзи, олійних, прядивних культур, багаторічних і однорічних кормових трав. – К., 2003. – с.50.
6. Council directive on the marketing of cereal seed of 14 June 1966 / L0402–EN, 2003 (Директива Євросоюзу з маркетингу насіння зернових культур від 14 липня 1966).
7. OECD scheme for the varietal certification of seed moving in international trade. Guidelines for control plot test and field inspection of seed crops / Paris, 2001. (Схема OECD з сортової сертифікації насіння культур, що має обіг у міжнародній торгівлі. Керівництво з випробування контрольних ділянок та проведення польового інспектування).
8. OECD scheme for the varietal certification of cereal seed moving in international trade – OECD schemes, 2009 (Схема OECD з проведення сертифікації насіння зернових культур, що має обіг у міжнародній торгівлі).
9. Насінництво й насіннезнавство польових культур / За ред. М.М. Гаврилюка. – К.: Аграрна наука, 2007. – 216 с.